

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. J. B.**, bytom B., zastúpeného JUDr. R. A., advokátom so sídlom B., proti žalovaným **1/ JUDr. V. P.**, sudkyne Okresného súdu Vranov nad Topľou s prerušeným výkonom funkcie, podpredsedníčke vlády a ministerke spravodlivosti vlády Slovenskej republiky, Bratislava, Župné nám. 13, **2/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, Bratislava, Župné nám. 13, **3/ Národnej rade Slovenskej republiky**, Bratislava, Mudroňova 1, **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 42 C 144/2010 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 9 Nc 18/2010, v konaní o vylúčenie sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania vo veci, takto

r o z h o d o l :

1. Sudcovia Krajského súdu v Košiciach, JUDr. E. F., JUDr. M. S., JUDr. J. S. M., JUDr. L. D., JUDr. E. B., JUDr. L. B., JUDr. D. B., JUDr. L. C., JUDr. J. Č., JUDr. A. Č., JUDr. M. D., JUDr. A. Ď., JUDr. Š. F., Mgr. D. F., Mgr. J. F., Mgr. M. H., JUDr. Z. H., JUDr. M. H., JUDr. A. H., JUDr. A. H., JUDr. J. Ch., JUDr. J. J., JUDr. O. J., JUDr. J. K., JUDr. A. K., JUDr. Z. K., JUDr. M. K., JUDr. K. K., JUDr. Ľ. K., JUDr. J. K., JUDr. J. M., JUDr. S. M., JUDr. L. M., JUDr. A. M., JUDr. V. M., JUDr. S. M., JUDr. D. M., JUDr. P. N., JUDr. K. N., JUDr. M. O., JUDr. R. R., JUDr. T. S., JUDr. J. S., JUDr. D. S., JUDr. J. S., JUDr. E. S., JUDr. Z. S., JUDr. A. Š., JUDr. F. Š., JUDr. P. T., JUDr. P. T., JUDr. J. V., JUDr. G. V., JUDr. T. V., JUDr. I. V., JUDr. F. Z. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp.zn. 9 NcC 18/2010 (vec Okresného súdu Košice II sp. zn. 42 C 144/2010).

2. Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Ľ. B., JUDr. V. B., JUDr. J. T., **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp.zn. 9 NcC 18/2010 (vec Okresného súdu Košice II sp. zn.42 C 144/2010).

O d ô v o d n e n i e

V konaní o nesúhlase Okresného súdu Košice II s postúpením veci predsedníčka senátu JUDr. E. F. a ďalší členovia senátu JUDr. M. S., JUDr. J. S. M., JUDr. L. D., ktorý má vec prejednať a rozhodnúť oznámili, že sa cítia byť zaujatí pre ich kolegiálny vzťah k manželke žalobcu, ktorá je sudkyňou Krajského súdu v Košiciach. Vo veci sa vyjadrili tiež ďalší sudcovia Krajského súdu v Košiciach a následne bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods.1 O.s.p., teda posúdenie, či sudcovia Krajského súdu v Košiciach sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ktorá je na tomto súde vedená pod sp. zn. 9 NcC 18/2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Košiciach (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu na prejednávanej veci alebo taký osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom,

ktorý pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia sudcov: JUDr. E. F., JUDr. M. S., JUDr. J. S. M., JUDr. L. D., JUDr. E. B., JUDr. L. B., JUDr. D. B., JUDr. L. C., JUDr. J. Č., JUDr. A. Č., JUDr. M. D., JUDr. A. Ď., JUDr. Š. F., Mgr. D. F., Mgr. J. F., Mgr. M. H., JUDr. Z. H., JUDr. M. H., JUDr. A. H., JUDr. A. H., JUDr. J. Ch., JUDr. J. J., JUDr. O. J., JUDr. J. K., JUDr. A. K., JUDr. Z. K., JUDr. M. K., JUDr. K. K., JUDr. Ľ. K., JUDr. J. K., JUDr. J. M., JUDr. S. M., JUDr. L. M., JUDr. A.M., JUDr. V. M., JUDr. S. M., JUDr. D. M., JUDr. P. N., JUDr. K. N., JUDr. M. O., JUDr. R. R., JUDr. T. S., JUDr. J. S., JUDr. D. S., JUDr. J. S., JUDr. E. S., JUDr. Z. S., JUDr. A. Š., JUDr. F. Š., JUDr. P. T., JUDr. P. T., JUDr. J.a V., JUDr. G. V., JUDr. T.V., JUDr. I. V., JUDr. F. Z. zistil, že vo svojich vyjadreniach uviedli, že sa cítia byť zaujatí z dôvodu, že manželku žalobcu osobne poznajú, je ich kolegyňou, resp. by mohli z tohto dôvodu vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti. Tiež zistil, že sudcovia JUDr. Ľ. B., JUDr. V. B., JUDr. J. T. vo svojom vyjadrení potvrdili existenciu blízkeho vzťahu k účastníkovi konania (príbuzenský vzťah, priateľstvo). Rovnako zistil, že sudcovia JUDr. M. G., JUDr. V. H., PhD. JUDr. E. K., JUDr. V. K., JUDr. V. M., JUDr. M. M., JUDr. Š. S., JUDr. Z. Š., JUDr. A. T., JUDr. L. T. uviedli, že zaujatí nie sú.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade celkom splnené.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosťou medzi súdom, ktorý je založený na zákone, a jeho nezávislosťou, ako to vyjadruje článok 6 ods. 1 prvá veta dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť

bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“), garantuje tento dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu. Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom c. 23/1991 Zb., ďalej len „listina“; čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb., ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť (právo) domáhať sa /zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v /zákonom/ určených prípadoch na inom orgáne /Slovenskej republiky/]. do ktorého tiež zahrnuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon). Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodu (totožný zámer) na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania – pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod – meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmaření hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý – nie nestranný – sudca (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Nc 26/2010).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu

zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

JUDr. Ľ. B. – manželka žalobcu pre príbuzenský vzťah je bez ďalšieho vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci. Z rozhodovania sú rovnako vylúčení aj ďalší sudcovia Krajského súdu v Košiciach uvedení vo výroku 2. tohto rozhodnutia, t.j. JUDr. V. B., JUDr. J. T., ktorí vo svojich vyjadreniach uviedli, že sa cítia byť zaujatí pre svoj priateľský vzťah k žalovanej 1. Táto existencia blízkeho vzťahu k účastníkovi konania (priateľstva), teda vzťahu, ktorý je relevantný z hľadiska ustanovenia § 14 ods.1 O.s.p. totiž zakladá dôvod, pre ktorý možno mať pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov.

Sudcovia uvedení v bode 1. tohto rozhodnutia, t.j. JUDr. E. F., JUDr. M. S., JUDr. J. S. M., JUDr. L. D., JUDr. E. B., JUDr. Ľ. B., JUDr. D. B., JUDr. L. C., JUDr. J. Č., JUDr. A. Č., JUDr. M. K. D., JUDr. A. Ď., JUDr. Š. F., Mgr. D. F., Mgr. J. F., Mgr. M. H., JUDr. Z. H., JUDr. M. H., JUDr. A. H., JUDr. A. H., JUDr. J. C., JUDr. J. J., JUDr. O. J., JUDr. J. K., JUDr. A. K., JUDr. Z. K., JUDr. M. K., JUDr. K. K., JUDr. Ľ. K., JUDr. J. K., JUDr. J. M., JUDr. S. M., JUDr. L. M., JUDr. A. Ma., JUDr. V. M., JUDr. S. M., JUDr. D. M., JUDr. P. N., JUDr. K. N., JUDr. M. O., JUDr. R. R., JUDr. T. S., JUDr. J. S., JUDr. D. S., JUDr. J. S., JUDr. E. S., JUDr. Z. S., JUDr. A. Š., JUDr. F. Š., JUDr. P. T. JUDr. Peter Tutko, JUDr. J. V., JUDr. G. V., JUDr. T. V., JUDr. I. V., JUDr. F. Z., ktorí pre svoje vylúčenie uviedli iba tú skutočnosť, že manželku žalobcu JUDr. Ľ. B. poznajú ako kolegyňu a prichádzajú s ňou pracovne do kontaktu, táto skutočnosť dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nezakladá. Najvyšší súd Slovenskej republiky už opakovane vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že subjektívnej zaujatosti odvodzovanej len z profesionálneho, resp.

kolegiálneho vzťahu k účastníčke ako sudkyňi vykonávajúcej svoju funkciu na tom istom súde (v danom prípade o takýto prípad však nejde), chýba objektívny základ na konštatovanie zaujatosti, pretože vzájomné vzťahy medzi účastníkmi sú založené na profesionálnosti a kolegiálnosti a len v prípade ak rámec týchto vzájomných vzťahov prerástol rámec rýdzo profesionálny a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a teda by išlo o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil u sudcov Krajského súdu v Košiciach uvedených v bode 1. žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrení uvedených sudcov, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovел vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak, že označení sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Pokiaľ išlo o sudcov Krajského súdu v Košiciach uvedených v bode 2. existencia blízkeho vzťahu k účastníkovi konania (príbuzenský pomer, priateľstvo) zakladá dôvod, pre ktorý možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti a preto rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2. tohto uznesenia.

O sudcoch JUDr. M. G., JUDr. V. H., PhD., JUDr. E. K., JUDr. V. K., JUDr. V. M., JUDr. M. M., JUDr. Š. S., JUDr. Z. Š., JUDr. A. T., JUDr. L. T. osobitne nerozhodol, pretože vo svojich vyjadreniach neoznámili žiadnu skutočnosť vo vzťahu k prejednávanej veci, k účastníkom, resp. ich zástupcom pre ktorú by boli vylúčení.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18.novembra 2010

**JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť:
Hrčková Marta